VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Kuka muistaa Keski-Kuhan?

Merkonomi **Esko Keski-Kuha** (maas.) oli 1968 presidentinvaalien tv-keskustelujen väriläiskä, näkyvämpi kuin puoluesihteeri **Eino Poutiainen** (maas.).

Pian vaalien jälkeen Keski-Kuha riitautui SMP:n itsevaltiaan johtajan Veikko Vennamon kanssa. Jo vuoden 1970 menestysvaaleissa hän oli sivussa. Keski-Kuhasta ei löydy merkintää edes poliittisen historian marginaalista.

Esko Keski-Kuha muistuu mieleen seuratessa perussuomalaisten pikkujohtajan **Sebastian Tynkkysen** kohellusta.

Median punavihreä on toiveikkaasti nähnyt Tynkkysen merkittävänä oppositiojohtajana perussuomalaisten sisällä, jopa maan hallituksen kaatajana. Puheenjohtaja Timo Soini muistuttaa ytimekkäästi, ettei hänen puoluettaan johdeta kolmannen varapuheenjohtajan paikalta.

Takana loistava tulevaisuus

Tynkkysen ainoa hengenheimolainen perussuomalaisten eduskuntaryhmässä on eteläpohjalainen **Vesa-Matti Saarakkala**. Tämä näyttää pahasti tuhrineen poliittisen tulevaisuutensa.

Saarakkala sai politiikkaan parhaan mahdollisen korkeakoulun **Timo Soinin** EU-avustajana ja puolueensa kenttäsihteerinä. Hän tulikin 2011 eduskuntaan ryhmätovereitaan valmiimpana. Ensi kuukausina hän oli käytännössä ainoa perussuomalainen, joka kykeni käymään salissa asiakeskustelua.

Jotakin tapahtui. Ympärillä moni meni asiaosaamisessa ohi. Saarakkala jättäytyi punnitsemaan 1800-luvun taidemaalareiden kykyjä. Häntä ei enää pohdittu vakavasti ministeriksi, puhemieheksi eikä muille näkyville paikoille.

Kolmikymppinen Saarakkala ehtii vielä luoda nahkansa ja nousta uudelleen. Armollisesti hän päätti jäädä ryhmän jäseneksi loukkauksista huolimatta.

Hyvät ihmiset äänessä

Sisäministeri **Petteri Orpo** (kok.) oli keskiviikkona suosittu mies, kun hän kertoi, että turvapaikanhakijoiden tulva jäänee murto-osaan pelätystä.

Pakolaistaustainen **Nasima Razmyar** (sd.) alusti eduskunnan ajankohtaiskeskustelun rasismista. Moni tarttui hänen sitaattiinsa Martin Luther Kingiltä: Hyvien ihmisten hiljaisuus on ihmiskunnan suurin tragedia.

Wille Rydman (kok.) kommentoi keskustelua sarkastisesti, että ainakin eduskunnassa hyvät ihmiset ovat äänessä. **Markus Lohi** (kesk.) muistutti, että myös maahanmuuton ongelmista on uskallettava puhua mutta ihmisarvoa kunnioittaen.

Maria Guzenina (sd.) ja **Anne Kalmari** (kesk.) painottivat, että kansanedustajien on uskallettava tuomita rasismi, vaikka rasistien viestit taas tukkivat sähköpostin.

Peter Östman (kd.) halusi aluksi saada lehtien nettipalstojen nimettömät solvaukset kuriin ja sai ymmärrystä oikeusministeri **Jari Lindströmiltä** (ps.).

Lääkärien omatunto

Tunteikkain keskustelu käytiin edellisellä viikolla kyselytunnin jälkeen. Kansalaisaloite terveydenhoidon henkilökunnan oikeudesta kieltäytyä osallistumasta abortteihin jakoi mielipiteet sovittamattomasti.

Kiivaimmin aloitetta puolusti kristillisdemokraattien korkean profiilin tulokas **Sari Tanus**. Hän vetosi 20-vuotiseen kokemukseensa lääkärinä.

Vasemmisto vetosi naisen oikeuksiin. **Susanna Huovinen** (sd.) huomautti Tanukselle, että eduskunnan salissa kaikki ovat tasa-arvoisia siviiliasemaan katsomatta.

Ulkoministeri Timo Soini puolusti ryhdikästä aloitetta. **Leena Meri** (ps.) totesi saavansa kerrankin olla eri mieltä puolueen puheenjohtajan kanssa.

Anne-Mari Virolainen (kok.) kyseli, mistä muista hoitotoimenpiteistä mahdollisesti voi kieltäytyä omantunnon syistä. Salista ehdotettiin eutanasiaa ja verensiirtoja sekä iranilaisten mieslääkärien oikeutta olla hoitamatta naista.

Ylilääkäri **Martti Talja** (kesk.) arveli, että pohjimmiltaan kyse on ammatinvalinnasta.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 16.10.

Ilmoitus Maaseudun Tulevaisuudessa 16.10.1965.

Noin 8 000 hirveä kaatunee tänään alkavalla hirvenmetsästyskaudella

Todennäköisesti n. 8 000 hirveä tullaan kaatamaan tänään alkavan hirvenmetsästyskauden aikana. Viime vuonna tuotti metsästys yhteensä 7 737 hirveä, ja hirvikanta on nyt paikallisia poikkeuksia lukuun ottamatta yhtä hyvä tai runsaampi kuin vuosi sitten. Vuonna 1962 suoritetun hirviarvioinnin mukaan oli Suomen koko hirvikannan suuruus silloin noin 30 000 yksilöä. Kanta oli tihein Uudellamaalla ja Pohjanlahden rannikolla Vaasan eteläpuolella, joilla alueilla laskettiin olevan jopa yli 6 hirveä 1 000 hehtaaria kohden. Laajoilla alueilla Itä-Suomessa ja Lapissa oli tiheys vastaavasti vain alle yksi yksilö 1 000 ha kohden.

MAIKKI KULMALA

JOUNI HIRN

Sana taiteilija kuulosti entisen maanviljelijän mielestä aluksi liian hienolta. Nyt Jouko Kinnunen alkaa siihen jo tottua.

Villejä veistoksia moottorisahalla

Kansantaiteilija Jouko Kinnunen piilotteli ensimmäistä karhuveistosta. Nykyään moottorisahalla syntyy rohkeita muotokuvia näyttelyihin.

VIITASAARI

Harvaan asuttu Lahnasen kylä uinuu hiljaisena harmaana syyspäivänä.

Jouko Kinnunen käynnistää moottorisahan.

Purut ja lastut sinkoilevat koivusta, josta alkaa pikku hiljaa muodostua naisen hahmo. Sahataiteilu sujuu ammattilaiselta leikiten. Se on helppoa, kun sen osaa.

Kinnunen, 65, on tehnyt sahallaan veistoksia parikymmentä vuotta.

Hän teki pitkän työuran maanviljelijänä ja kirvesmiehenä. Lypsykarjasta hän luopui vuosituhannen vaihteessa. Nyt Kinnunen on eläkkeellä ja tekee päätoimenaan moottorisahaveistoksia.

Moottorisaha on tuttu kapine metsurin töistä. Monen metsämiehen tavoin Kinnunen keräsi käppyröitä oksia ja teki niistä ovenkahvoja.

Jouko Kinnunen sahaa veistoksia omassa pihapiirissään. Hän ei käytä töissään liimaa eikä luonnostele niitä etukäteen paperille. Sahanterä korvaa kynän, mestari sanoo.

Ensimmäinen karhu kattilaan

Ensimmäisen kerran hän kokeili moottorisahaveistoa vuonna 1997 nähtyään karhunveistokilpailun. Intoa puhkuen hän meni sahaamaan karhua synkkään metsään, jottei kotiväki ja naapurit huomaisi.

”Sahasin ensimmäistä karhua koko lauantaipäivän. Pimeän tullen löin sen kirveellä halki ja lykkäsin pannuhuoneen kattilaan. Seuraavana yönä en saanut kunnolla nukutuksi, kun mietin mikä meni pieleen”, Kinnunen muistelee.

Kun aamu valkeni, Kinnunen alkoi työstää uutta karhua. Syntyi kaunis karhuveistos, jonka hän kuitenkin piilotti vieraiden katseilta ulkorakennuksen oven taakse.

”Seuraavana päivänä kylään tuli vanhempaa väkeä. Yhtäkkiä pihalta kuului, että herranen aika kun on hieno karhu. Naapurin mies löysi veistoksen ja halusi pitää sen itsellään.”

Siitä alkoi aktiivinen veistäminen. Karhuveistoksia syntyi myytäväksi asti ja maine kiiri pikku hiljaa.

Vuosien varrella veistotyössä on ollut myös välikausia. Välissä Kinnunen hurahti juoksemiseen. Hän pinkoi kahdeksan maratonia, nopeimman aikaan 3.13.

Piilottelu päättyi

Enää ei Kinnunen piilottele veistoksiaan, vaan niitä on esillä näyttelyissä. Sahataiturin itseluottamus on kasvanut kokemuksen ja kollegoilta saaman kannustuksen myötä.

Alussa rohkaisua antoi omalla kylällä asunut, jo edesmennyt **Heikki Kärkkäinen**, joka teki taidetta savesta ja betonista.

”Heikki oli myös entinen maanviljelijä. Ajattelin, että samanlaisia sonnanlevittäjiä tässä ollaan, miksen minäkin osaisi tehdä.”

Kinnunen on osallistunut näyttelyihin ja työpajoihin myös ulkomailla.

Naisen mallia Italiasta

Kaksi vuotta sitten hän pääsi Maaseudun Sivistysliiton Puusta pitkään -hankkeen kautta Pohjois-Italiaan **Max Solinaksen** veisto-oppiin. Reissu oli käänteentekevä.

Kinnusen veistotyyli muuttui rohkeammaksi, ja hän viimeisteli ensimmäistä kertaa työnsä hiomalla.

Naisen kaarevat ja pehmeät muodot alkoivat kiinnostaa yhä enemmän. Naisveistoksissa hänen ilmaisukykynsä pääsi valloilleen.

”Jonkun naisen olin tehnyt ennen reissua, mutta vasta Italiassa ymmärsin, että ne ovat minun juttu. Sieltä piti tissin mallia hakea.”

Katri-Helenan halaus

Viime vuonna Kinnunen sahasi muotokuvan Katri Helenasta laulajan urasta kertovaan näyttelyyn Tohmajärvelle. Moottorisahataiteilija veisti törörintaisen naishahmon ja sen kylkeen nuottiavaimen. Monet pitivät veistosta hyvin rohkeana.

”Pelkäsin, että nyt Katri Helena suuttuu. Julkistamistilaisuudessa yritin piiloutua takariviin, mutta turhaan. Katri Helena halasi ja kiitti minua. Hän sanoi haaveilleensa aina yhtä pitkästä tukasta kuin veistoksella on. Mahakin kuulemma pömpötti kuin hänellä.”

Moottorisahaveistäjän hommaan kuuluu sopivan puun valinta metsästä. Sitä löytyy useimmin hakkuualueilta. Moni marjastusreissu on jäänyt kesken, kun metsästä on löytynyt aarre.

”Veistosten idea lähtee aina puun muodosta. Mitä käppyräisempi puu, sitä enemmän se herättää kiinnostusta ja mielikuvitusta.”

Kinnunen on asunut ikänsä metsän keskellä.

Viiden vanhana hän käveli isosiskon kanssa metsäpolkua pitkin mummolaan. Puissa oli tikan hakkaamia koloja. Sisko pelotteli pikkuveljeään, että niissä asuu susia ja karhuja.

”Rupesin itkemään. Kun menin kantelemaan äidille, sisko sai piiskaa. Jälkeenpäin olen tajunnut, että sisko oli oikeassa: elukat odottivat minua siellä puissa. Suotta sai selkäänsä.”

Ihminen onnellisimmillaan

Kansantaiteilijan työtä helpottaa se, että oma vaimo suhtautuu ymmärtäväisesti miehensä veistoinnostukseen.

”Joskus emäntä sanoo, että pittääkö sitä aina olla sahhaamassa, ettei syömään meinaa joutaa.”

”Molemmat olemme sitä mieltä, että ihminen on onnellisimmillaan, kun se saa tehdä mieluista työtä.”

JOUNI HIRN

> Joskus emäntä sanoo, että pittääkö sitä aina olla sahhaamassa, ettei syömään meinaa joutaa.
>
> JOUKO KINNUNEN

VEISTÄJÄ

Jouko Kinnusen vuosilukuja

1950: Syntyy Viitasaarella.
1955: Isosisko pelottelee puunkoloissa asuvilla petoeläimillä.
1963: Veisti kirveenvarren koulun puukäsityötunnilla. Opettajan mukaan se oli ainoa oppilastyö, joka oli edes kirveenvarren näköinen.
1990: Kävi hirsikurssin.
1997: Ensimmäinen karhuveistos syntyy.
2013: Sai karhunveiston MM-kilpailussa kunniamaininnan työllään Emokarhujen äiti. Veistosta kuvattiin oivaltavaksi, kauniiksi ja rohkeaksi.
2013: Osallistui Pohjois-Italiassa Sutrion kylän veistotyöpajaan.
2015: Veistoksia esillä syyskuun alussa Serlachius-museoiden näyttelyssä.

Kinnusella on läheinen suhde luontoon ja puuhun. Tähän puuhun luonto on piirtänyt omat jälkensä.